

C.214 151= 1507/7.
COFFADWRIAETH

O

FARWOLAETH

Mr. JOSIAH EVANS,

GWEINIDOG YR EFENGYL,

Gynt o ABERGWESYN,

SIR FRECHEINIOG;

Ac yn ddiweddar o

F A I R F O R D,

SIR GAERLOYW.

Yr hwn a aeth i'w Orphwysfa, Gorphenaf 15d,
1792, yn y 31 o'i Oed.

Gan MORGAN REES.

*Ni ellir uniawnu'r hyn fydd gam, na chyfrif yr hyn
fydd ddiiffygial. Preg. i. 15.*

*Yn dy holl ffyrdd cydnebydd ef, ac efe a hyfforddia dy
lwybrau. Diar. iii. 6.*

T R E F E C C A:

ARGRAHWYD YN Y FLWYDDYN

M,DCC,XCII.

COLEGE LIBRARY
HED fy Awen uwch yr Wybren,
Pa'm arhosi yma'n hwy?
Dydd i ddydd tra'oi ar y ddae'ren,
Sydd ya rhoddi i mi glwy:
Brodyr anwyl sydd yn diangc,
Diangc er fy ngwaetha maent;
Gan yr *Angau* cryf a'i grafangc,
Sy'n y Wlad, a'i farwol haint.

2 Dywaid i mi'r *Cenau* creulon,
Pa'm y t'rawaist un mor hardd?
Oedd Blanhigyn yn y winllan,
Oedd flodeuyn yn yr ardd;
Oedd a'i fryd i wneud daioni,
Ac yn llwyddo, llwyddo'r oedd:
Ar ei ol mae cri o waeddi,
Minnau'n un a godaf floedd!

3 Fwyn *Josiah*'r Brawd ffyddlona,
'Dnebum yn fy ymdaith ferr;
Gyd âg efce's lawer fiwrnau,
Hyfryd faeth o frasder Mër;
Maeth o faith a manol ddoniau,
Codai lesg fel fi i'r lan:
Pan agorai'r Ysgrythyrau,
Rhoddai fwyd i gryf a gwan.

4 Gan ei Dduw ca'dd bob cymhwysiad,
Llygad *Eryr*, wyneb *Dyn*:
Gwrol oedd fel *Llew* a'i ruad,
Yn erbyn Pechod yn ei 'rym:
Fel yr *Ych* llafurus ydoedd,
Tynnu wnaeth ei gŵys i ben:
Ni lychwinodd ddim o'i wisgoedd,
Tra fu yma is y Nen.

5 Ond beth dâl sôn am ddawn *Josiah*,
Mae yn clwyfo, clwyfo'r Wlad,
Cwlyfo draw a chlwyfo yma,
Clwyfo mwy yn Nhŷ ei Dad;—

Colled colli un mor galled,
Doeth i ddirnad cyflwr dyn;
Sydd yn peri griddtan caled
Ar ei ol y dyddiau hyn.

6 Ni cheid fawr o Blant Prophwydi,
'N debyg, tebyg iddo 'fe;
'R maint ei ddawn fe ddyfgodd weini,
Gwyddai sut i gadw'i le;
Hardd sancteiddrwydd oedd ei ffrwythau,
Gostyngelldrwydd oedd ei wilg;
Ni'm 'falchiodd draw ym *Mryfte*;
Lle bu dro yn cael ei ddyfg.

7 Fe ymdrechwyd cadw'r *Cymro*,
Yno'n hwy, i'w wneud yn *Sais*;
Ond yr Angau gläs a'i Gledlau,
'Trawodd dan y hummed aïs:
Fe lasuriodd dan ei ddwylo,
Dwylo oerion Angau' hun;
Tra fu'n abl er ei glwyfo,
Mynegodd werth yr Iesu cûn.

8 Trwy *Frecbeiniog*, a *Maesfled*,
Mynwy, a *Morganwg* fwyn,
Gwlad yr Haf, *Caerloyw* hefyd;
Fe fu yno'n porthi'r wŷn:
Y mae *Ffairfford* yn galaru,
O waith rhoddi yn y bedd,
Un mor gyson fu'n mynegu,
Ffrwythau ffydd, a'i nefol hedd.

9 Sir *Gaersyrddin*, *Aberteifi*,
Fe bregethodd gyd â chwi;
Ac a gododd fywiol Feini,
Cymmwys i'r ysprydol dŷ:
Sir Drefaldwyn, yn dy gonglau,
Lleifiodd *Udgorn* pur i maes,
'Mhlith y dorf sy'n canu'r *Odlau*,
A mynegu rhinwedd *Gras*.

10 Ond ni chlywch ym *Meusydd Cymru*,
Yn y *Gogledd*, yn y *De*, A 2

'Mo'i lais peraid ef ond hynny;
 Mae e'n canu mewn gwell lle!
 'Maes o'r poen a'r cystudd pwyfig,
 'Gafodd yma ar ei daith;
 'Rhwn ddioddefodd ef yn ddiddig,
 Nes myn'd i'r gogoniant maith.

11 Os rho'i dro i *Abergwesyn*,
 Ac i mewn i † *Dŷn y Cwm*, † *Tŷ ei Dad*.
 Pawb a welai 'mhlith y werin,
 'N cwyno'n brudd a chalon drwm:
 Er ei fod ef wedi symmyd,
 I lasurio oddi wrthynt † hwy; † *I Fairford*.
 Llwyddiant iddo, iddo'n unfryd,
 Oedd eu gweddi ymhob Plwy.

12 O! *Josiah Evans* anwyl!
 Anwyl was i Frenhin Ne;
 Pa'm gwnaeth Angau glâs fath orchwyl,
 Myn'd a'th fath mor glau i dre?
 Yn dy ieuengŷyd ti'n gadewaiſt,
 Rhag y drygfyd fydd ar ddod:
 'Rwyf yn coho'r gair ddywedaiſt;
 "Nid oes f'eisiau is y rhôd.

13 "Yr Arglwydd fydd yn abl codi,
 "Yn abl codi ngwell i'r gwaith;"
 Oedd dy brofiad isel mwyngu,
 Dyna oedd dy hyfryd iaith:
 Iaith yn abl torri calon,
 Calon adamentaidd ddur:
 Rhaid bod dyn yn rhyw beth creulon,
 Pan na theimla'th Nefol wir.

14 Ond mewn *Nrwl* mae rhai yn aros,
 Caru aros yno maent:
 Mae eu dydd hwynt fel y cyfnos,
 Y goleuni a gafant:—
 Ysryd chwilio, 'mosyn manol,
 Am wirionedd pur y Ne;
 Nid oes nemmawr yn ymorol,
 A'r fath orchwyl yn ddible.

15. Gwell gan blant y byd ddignifwch,
Mewn esmwythder cnawdol caeth;
Nac ymofyn am ddedwyddwch,
Mewn crefyddol, — ymdrech waith :
Nid yw treisio teyrnas nesoedd,
Ddim yn boddio cîg a gwaed ;
Er mai treiswyr sy'n ei gwleddoedd,
Y mae'r wledd i gyd yn rhad ! —
- 16 Rhad ! — fydd Anthem faith y teulu,
Mewn gogoniant uwch y Sêr ;
Pawb yn canu — neb yn crefu
Cardod, mwyach gan ei Nêr ;
Ond maith foli, wedi'u llenwi,
'R Ddwyfol nefol anian fyth ;
Cariad fel rhyw ffrwd yn berwi,
Heb un claiar yn eu plith.
- 17 Gyd â thi *Jofias* dirion,
Mae rhyw gwmp'ni hardd eu gwedd ;
Yr oe'it yn dechreu gwel'd yn gyson,
Dan hiraethu am eu gwledd :
Ceisiaist weled " Parthau gwynfyd,
" 'Maslodd Iesu yn dy law ;
" Ti est gyd â'th hoff Anwylyd,
" I'r enwog le yr ochr draw."
- 18 Gyd â'th Chworiorydd 'rwyf'n canu,
Nid Galarnad † ar eu hôl ; † *Fe ganodd*
Ond cyd wledda yn eu cwmp'ni, *Fariwnad*
Gyd â'r Iesu yn ei gôl : *bynod i un*
Byth ni dderfydd o'r gyfeillach, *e honrynt.*
Ond gwresogi wneiff y tân ;
Pawb yn moli yn gyflymach,
Moli beunydd yn y blaen.
- 19 Ymlaen, ymlaen, tra paro oesoedd,
Rhif y gwlith, neu'r tywod mân ;
Pan y treulio'r rhai'n eu meithdod,
Dechreu beunydd fydd y gân :
Ni bydd terfyn ar y pleffer,
Ni bydd terfyn ar fwynhau ;

Ni bydd terfyn ar y neithior :

Tragywyddoldeb i barhau.

20 Mrawd a'm hanwyl ffrynd *Josiah*,

Pa'm galarai ar dy ôl?

Ond galaru na bawn innau,

'Maes o'r byd a'i wagedd ffôl ;

'Maes o'i dwrf, ei drais a'i donnau,

'Nghyd a'i demtasynau cās,

Sy'n fy rhwydo ar fy siwrnau,

Sy'n fy nghlwyfo ar y maes.

21 Maes y gwaed yw'r byd 'rwy'n trigo,

'N fŵn y rhyfel 'rwyf yn byw ;

Ac fe fydd i'm gael fy nghongro,

Gan bob gelyn—heb fy Nuw :

Dedwydd, dedwydd ydyw'r cyfiawn,

O flaen drygfyd ânt i'r bedd ;

Mae eu coffadwriaeth rasilawn,

I ni'n hyfryd, i ni'n hedd.

22 O na chawn i deimlo'm hyspryd,

Yn ymddadrys maes o'r byd ;

Ac yn troi y Cloion rhydlyd,

Sy'n fy nal i 'nôl o hyd ;

Sy'n fy nal i mewn caethiwed ;

Rhyddid, rhyddid, yw fy llef :

Nid i foddio'r gnawd a'i rwydd-deb,

Ond teyrnasu gyd âg Ef.

23 Gyd âg Ef fy anwyl Iesu,

Mae rhyw lu y funud hon ;

Wedi darfod, darfod pechu :

Heb un clwyf o dan eu bron :

Eraill yma ar y rhiwiau

Serth, yn estyn yn y blaen :

Nerth hwy can ê, ar eu siwrnau,

'R gorfod myn'd trwy ddwr a than—

24 Nid rhyw ddau, neu dri, neu bedwar,

O Genhadau Iesu Grist ;

A'n gadawodd yn ddiweddar,

Llawer cwrr o'r byd fydd drif :

Cymru, Lloegr, ac Americ;

Sy'n galaru'n uchel iawn;

O waith colli rhai † mor bwyfig,

Enwog yn eu dydd a'u dawn.

25 Pa'm mae'r Beirdd a dawn mor fudion,

'N' baent yn cyffro'r wlad i gyd †

Pa'm na bae y gwaredigton,

A'u llef *Un* yn llanw'r byd †

Am i Arglwydd y cynhauaf,

Ddanfon etto gyd â brŷs,

Weithwyr argyhoeddo'r gwaethaf,

'Mhlith y gwreng a gwyr y llŷs.

26 O na chawn i wel'd yng *Nghymru*,

Weision Iesu ar bob llaw,

Rhif y gwllith yn cael eu dysgu,

I bregethu yma a thraw;

I bregethu'r 'Fengyl berffaith,

'N' erbyn traddodiadau dyn:

N' ellir dysgu neb mewn gwell-iaith,

Nag yng ngeiriau † Duw ei hun.

27 Mae yn *fuddiol* dysgu ieithoedd,

Darllen hanes pob rhyw oes;

Craffu'n fanol ar y lluoedd,

Sy'n 'wyllysgar' godi'r groes;

Ond yn bennaf mae'n angenrhaid,

Sylwi ar bortreiaid Duw;

Er ein galw'n *Hereticiaid*,

Dilyn Iesu tra fo'm byw.

"G Wagedd i'r dialedd a'r dig, yw dynion,

"A'u doniau chwyddedig; *Sal. xxxix. 5.*

"Poeth yw'r drem o'r pethau drig, *1 Cor. iii. 15.*

"Tan enwau; ond Duw'n unig." *Mat. xix. 17.*

"Dysged, a gwasged y gwir, cin Henaid, *Rhuf. ii. 29.*

"O'n hunan chwant anwir; *Ioan iii. 7.*

"I ganfod hawl gwynfyd hir, *AR. iv. 12.*

"O'r wybodaeth arbedir."

† Mae'n hynod fod y dynion mwyaf enwog, o bob enw,

wedi marw yn ysbaid y ddwy flynedd diweddar—

† Ni ellir dywedyd yn well am bethau Duw, nag yng

ngeiriau Duw.

Cynnygiadau i Argraphu,
Trwy Annogaeth,
Cylch-grawn Cymraeg
Yn G W A R T E R A W L;
I gynnwys

Hyfforddiadau-Gwybodaeth, o Ddifyddiaeth a Llywodraeth. Hanes Crefydd o ran ei Llwyddiant a'i dirywiaeth ymhob rhan o'r byd,—Bywyd a Marwolaeth gwyr enwog, ynghyd â'u doeth ddywediadau.—Drŷch olwg ar y Llyfrau mwyaf neillduol a argraphwyd neu a argrephir yn *Gymraeg*.—Barddoniaeth y gwyr mwyaf prydyddawl.—Llythyrâu oddi wrth bob ewyllysfaer da a fo yn chwennych goleuo ei gyd-wladwyr, ynghyd a Newyddion am Ryfeloedd a Heddwch, a phob peth neillduol arall ar wyneb Daear.—

MAE'n ddwys meddwl fod y CYMRO uniaith mor anwybodus o Ddynion a Phethau,—Fe debygid na ddichon un sy'n caru ei Wlad, iaith ei Fam, a Lles cyffredinol, lai na chefnogi'r Gorchwyl.—Mae'r Cyhoeddwyr yn golygu y bydd i'r gwaith ganmol ei hun ymhob Cydwylbod dda.—

Weithian os ceir o gylch Mil o Dderbynwyr am Ran bob Cwarter, fe gyhoeddir y Rhan gyntaf Ionawr 1793. *Pris Cwarter Cheiniog.*

Pob Rhan a gynnwys Trugain tu Dalen a phedair, Wythblyg helaeth ar Bapur da, a Llythyrénau eglur.

Fe fydd i'r Cyhoeddwyr ddwyn y Gwaith ymlaen yn ddi-duedd; a threfnu Rhedegwyr i'w cyflwyno gyd â brys i bob cwr o Gymru.

Dymunir i bawb a chweanycho yn dda i'r gwaith, dderbyn Enwau, a'u hanfon i DREFECCA-cyn Mis Rhagfyr nesaf.

Pob un a ofalo am grynoi Arian am Ddwfen, a gaiff Un dros ben.

N. B. Letters with Names, or Materials, for this Work, directed to Mr. Roberts TREFECCA, for the Publishers of the WELCH MAGAZINE, will be duly received.

